

נקודת אור בפרשה - מעלת החסד - פרשת בא

נאמר בפסוק: "דָּבַר נָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיִּשְׁאַלְוּ אִישׁ מֵאֵת רַעְהוּ וְאִשָּׁה מֵאֵת רַעוּתָהּ כְּלֵי כֶסֶף וְכֵלֵי זָהָב". **ואמרו חז"ל** (ברכות ט.): "אין נא אלא לשון בקשה. אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: בבקשה ממך, לך ואמור להם לישראל: בבקשה מכם, שאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב".

וצריך להבין: לשם מה צריך הקב"ה להתחנן ולבקש מעם ישראל שישאלו כלי כסף וזהב מהמצרים, והרי כל אדם רוצה כסף וזהב, ולמה צריך להתחנן על כך? **עוד יש להבין:** מדוע קוראת התורה למצרים "רעהו", והרי הם מיררו את חיי היהודים?!

מבאר בספר 'תולדות אדם': הציווי שצוה ה' היה שבתחילה יגמלו ישראל חסד זה עם זה, דהיינו שישאלו וישכירו חפצים איש לרעהו, ולאחר שישאלו יעשו חסד זה עם זה, יתעורר החסד העליון על בני ישראל, ועל ידי זה יתעוררו המצרים לתת להם כל מה שיבקשו מהם, כי על ידי שיש התעוררות של חסד למטה אצל ישראל, יש גם התעוררות למעלה. **ולכן** אמר להם בלשון בקשה, שבקשם שיעשו חסד זה עם זה, ואז כאשר עשו ישראל את ציווי ה' וגמלו חסד איש עם רעהו, נאמר "וְהָיָה כִּי תִתֵּן אֶת חֶן הָעָם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיִּשְׁאַלְוּם".

נמצינו למדים, שכאשר אדם גומל חסד עם חבירו, באותה שעה הוא גורם שגם משמים מתעוררים לנהוג עמו במדת החסד, אף אם לא מגיע לו מצד הדין, והראיה, גם עם ישראל לא היה מגיע להם לקבל ממון על פי דין בגלל חטאייהם, ואף על פי כן כאשר עשו חסד אחד עם חבירו, גמל איתם ה' יתברך חסד והוציאם ממצרים.

מעשה נפלא של גמילות חסד מספרים על הגאון מוילנא זי"ע, שהיה מהלך בדרך ותרמילו על שכמו. בעודו בדרך פגש בו עגלון אחד שלא הכירו ושאלו לאן הוא הולך. ענה לו הגאון שהוא צועד לעבר העיר הקרובה. אמר לו העגלון: "גם אני הולך לשם, עלה ושב בעגלתי ונסע יחדיו". הסכים הגאון ועלה. **לאחר שעה של נסיעה,** פנה אליו העגלון ואמר לו: "כמעט שחטפה אותי שינה, מוכרח אני לנוח, אבקש ממך להחזיק במקומי את המושכות ולהנהיג את הסוסים עד שאנוח מעט". **שמח הגאון על מצות החסד** שזימן לו ה' לעזור לעגלון העייף, התיישב במושב העגלון, נטל את המושכות והחל להוליך את הסוס לכיוון העיר.

כאשר נכנסו לעיר, ראה אחד מבני העיר את הגאון מוילנא והכירו, וכשראה את הגאון משמש כעגלון, אמר בלבו: 'אם הגאון מוילנא עגלון, הרי זה שנמצא בפנים העגלה הוא בודאי המשיח, והגאון משרתו! ומיד החל לרוץ ברחוב העיר ולקרוא: "יהודים, יהודים, המשיח הגיע, והגאון מוילנא משרתו!" **כששמעו על כך אנשי העיר,** מיהרו לעבר העגלה, וכשעלו עליה ראו לתדהמתם עגלון מגושם ישן לו שינה עמוקה ומתוקה... מיד העירו אותו ונזפו בו על הזלזול שנהג בגאון. כששמע על כך העגלון ביקש את סליחתו של הרב, והרב בירכו לחיים טובים ולשלום.

בואו ונתבונן; אם הגאון מוילנא היה מוכן לבזות את עצמו ולשרת כעגלון בשביל לגמול חסד עם העגלון העייף, על אחת כמה וכמה שעלינו ללמוד מדרכיו, לגמול חסד עם הסובבים אותנו, ובפרט כשהדבר אינו גורם לנו לבזיון.

נסיים בדברי הגמרא (סנהדרין צח:): **הרלוונטיים כל כך לתקופתנו:** "שאלו תלמידיו את רבי אלעזר: מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח? יעסוק בתורה ובגמילות חסדים". **ידוע** שהתקופה של טרם ביאת המשיח תתאפיין בדברים לא קלים שיעברו [ולפי דברי חלק מגדולי הדור: כבר עוברים!] על עם ישראל. והנה באים חז"ל ומטילים לנו עוגן הצלה; לעסוק בתורה ובגמילות חסדים ולהנצל מחבלו של משיח! **יהי רצון שנוכה לגמול חסד עם סביבתנו ובכך ננצל ונגאל מכל צרותינו ומכל אויבנו, אמן!**